

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 10. Iesv-Mariana colonia in Guairania consurgit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

*Franciscus
Vasquius in-
fantes bap-
tizavit.*

*Acaraguai-
enses Sacer-
dosum petiit*

*Cibi celestis
astimatio.*

*Multi bap-
tizati.*

CAPUT
X.

*JESU - Ma-
riana colo-
nia in Guai-
rania surgit.*

1630.

*Simon Ma-
çeta oppido
proficitur.*

*Guiravera
ei obstitit.*

*Maçeta con-
stanter agit.*

*Guiravera
toto corpore
corruiit.*

*Et ejus co-
mites.*

mulieres barbaræ cum viris è læbris ad Boroam audiendum profilirent. Deo infi-
ma eligente, ut fortia dæmonum agmina confunderet. Didaco Boroa inde regres-
sò, interjecto tempore, Provincialis Vasquius in destinato oppidi loco quadringen-
tas Barbarorum familias inveniens, sub erecta Cruce aliquot infantibus baptizatis,
novum oppidum Josephi Ordoniesii curæ demandavit; ideo Divo Xaverio conse-
cratum, quòd sub idem tempus Jaguaitienses paucitate laborantes, oppido suo de-
structo, aliò concessissent. In ea colonia hætenus Societas supra sexies mille capita
baptizavit. Post foundationem hujus oppidi, Acaraguaienses, adversi Urvaicæ po-
puli, Provinciali occurrere, Socios etiam sibi concedi postulantes: differri tamen
eorum desideria oportuit: nam pauci Socii in tot partes distracti tantis operis non
sufficiebant. Sic novi oppidi apud Urvaicenses erectione, & alterius restoratione,
atque tertii spe, præteriti anni clades utcumque compensata est. In Conceptio-
nis oppido hoc anno, Christi Corpus Neophytis dari coëptum. A dolenscens optima
indolis interrogatus à Patre, cur cibum Angelorum sibi concedi non peteret?
Respondit id hætenus non se ausum fuisse, quod maturitatem Divinæ mensæ con-
gruentem nondum induisset: *Nam ego, inquit, adhuc ludenter cum coætaneis in pla-
reis ludo, & curiosus sum rerum inutilium indagator.* Eo in oppido ducenti & duo
adulti, præter centum & sexaginta tres infantes, Christianis accessere. Apud Pi-
ratinienses, centum & octoginta provectæ ætatis, & ducenta octoginta sex puerò-
rum capita lota sunt. Apud Caalapaminienles universim quingenti & viginti octo;
apud Igualuanos, præter centum & viginti tres infantes, trecenti & viginti duo
homines, in novo Divi Xaverii oppido trecenti circiter infantes & quinque adulti,
apud cæteras Paranae colonias vario numero salubres aquas recepere.

IN Guairania, mitigato utcumque Guiraverâ, visum est Patribus è majori Dei
gloriâ fore, si periculo se exponerent, tentarentque in ejus tertis novi funda-
tionem oppidi. Eo sine Antonius Ruifius & Simon Maçeta, obfirmato contra
mortis metum animo, ad ejus terras perrexerunt; à quo primum non inhumaniter
excepti, multorum Casiquiorum adstipulante favore, futuri oppidi sedem eligunt,
quam JESU & MARIÆ ipsis calendis Januariis dedicant; tantâ concurrentium
undique populorum approbatione, ut satis appareret omnium animos ad veram le-
gem capeffendam cælitus esse commotos. Subinde Ruifius, relicto inibi Simone
Maçetâ, qui oppidum conderet regeretque, aliò se contulit. Maçeta verò, dæ-
moni & Guiraveræ par antagonista, ad eò strenuè rem gessit, ut numerosissima gens
suavi Christi jugo superba colla facillè demitteret. Inter hæc confluentium unde-
quaque populorum studia, Guiravera ab suis se cultoribus deserere non ferens, aliquot
Casiquiis comitatus ad Maçetam pergit, & imperanti similior, quàm petenti, albam
illam & talarem vestem, quâ in Sacrificiis ornabatur, sibi dari postulat; addens verba
in Divam Virginem & JESU Socios contumeliâ & contemptu plena. Guiraveræ
comites Simoni Maçetæ authores erant, ut vexationem ferocissimi hominis parvo
redimeret: sed Maçeta longo usu expertus Barbaros nimia conniventia ad alia scelera
audaces fieri, superbireque erecto in Deum animo, spernens ferocientis minas, ad
Guiraveram conversus: *Falleris, inquit, ô Barbare, si putas me rem sanctam tibi
turpissimo cani, humanorum corporum ossa rodere assueto, concessurum. Falleris si
ante porcum, mille spurcitiis inquinatum, margaritas projecturum me existimas: me vivo
in luto non volurabitur hæc sacra vestis: nec impetrabis aliquando, ut mortis metu pro-
dam, qua mihi summi Dei Sacerdoti commissa sunt. Proinde hinc faceffe, & res tuas
tibi habe: nam nullo ferociae ostentamento adducar, ut Calorum Regina contemptori, &
Sociorum JESU derisori, necnon dæmonis ministræ, Divinitatisq; usurpatori, aliquid,
quod veri Dei cultui officiat, volens concedam.* Simul hoc dixit, simul arculam, quâ
vestes sacræ includebantur, ambabus ulnis amplexus, mortem, si res ferret, præ-
stolabatur. Sed mirum dictu! Guiravera dicentis magnanimitate attonitus pallere
primum, deinde toto corpore contremiscere, circumspicere, turbari, clavam humi
deponere, denique toto corpore corruere. Cæteri Guiraveræ comites generosi-
tatem ejus admirari, ad contemptum mortis stupere, etiam corruere, & totius

corporis

corporis motu satis ostendere, Maçeta orationi vim inuisse humanâ majorem. Postquam mutos & tanquam fulmine aliquo consternatos, humique prostratos vidit, mutato stylo placidè & benignè pauca verba addidit, monens se, non hostili animo, sed ob res sacras tutandas severitatis personam assumpsisse: ceterum præterita omittere, ac tum, si vellent, benignitatem suam omnes experturos. Interim ad rumorem facti Guiraveræ amita, & alii Casiquii, Maçeta se sistentes bono animo esse jubent, auxilium tutelamque contra vim spondentes. Hoc tumultu sedato, aliquantula pax successit, quæ, ut brevissima foret, inconstantia Guiraveræ fecit. Solebat is ab malis geniiis abreptus tanto impetu in furias agi, ut toto corpore spumaret, oculis scintillaret, crinibus horresceret, donec turpis concubinarum grex crebrâ palpatione corporis, & verborum illecebris, furem muliebrosamque Herculem mulisset. Igitur semel, nullâ re laceffit, inter furendum mediâ nocte ex abrupto in forum profiliens, oppidanos omnes à somno excitat, & vociferatus se Deum esse, addidit hominem in oppido esse, quem propediem devoraret. His à Maçeta cognitis, domesticis Sacramento expiatis, Martyrii palmam manu tangere, & Cælum vertice jam ferire, sibi videbatur, cum ea spes denuò elusa est fidelitate aliorum Casiquiorum, Guiraveræ furorem injecto metu reprimendum.

PER hæc lucida intervalla res Christiana promovebatur; quippe non integro bimestri ad Jesu-Marianum oppidum sacris Nominibus, tanquam Magnete, allecæ numerosissimæ Ethnicorum familiæ confluxere: & quia quinquaginta potentes Casiquii nomen dederant, sperabat Maçeta supra bis mille sagittarios in Catechumenorum album referri posse. Quibus si addidisses imbellem multitudinem triplo numerosiorem, facillè conjicies, Cælorum Principes suum oppidum præ aliis voluisse esse eximium. Instruitori suo domum è luto & levi palea, templumque, Catechumeni construxere, cui quantum ornamenti defuit, tantum superfuit pietatis. Sed præsertim in vivis Christi templis aptandis ornandisque Simonis Maçeta insudabat industria. Unus Guiravera lætioribus successibus oberat, qui Apemondum Casiquium ad partes Christi transisse dolens, omnem lapidem movit, quo ad se perverteret. Hominem itaque adiens, non magis dolore, quam diabolo stimulante, monet, dum integra res esset, patriæ simul prospicerent. Si diutius peregrinum Sacerdotem paterentur, profectò se brevi popularibus suis ludibrio futuros. Si secum conjurare vellet, uno Maçeta sublato, omnium perniciem profligatum iri. Conflatâ conjuratione ambo, quinquaginta satelitibus secum assumptis, ad strangulandum Maçeta se conferunt; patrasentque scelus, nisi Barbari duo, fide & amore erga Socios insignes, ex indicis rem suspicati, expeditis armis viæ compendioso usi, in auxilium properassent: qui in limine particidas alloquentes: Per nostra, inquit, corpora carissimi Patris viscera petenda sunt. Valuit ad terribiles perduelles (ut est timida semper perfidia) fortitudinis ostentatio: nam ut eventilarum consilium vidère, vindictæ metu, re infectâ, dissimulante domos suas repetiere. Franciscus Diastanius in Sancti Thomæ oppido, & Petrus Spinosa in Archangelorum colonia versantes, cognito Maçeta periculo, contrafactâ Neophytorum manu ad eum liberandum perrexere, & Guiraveram præterita excusare volentem acri oratione intentatisque minis perstrinxere. Quibus rebus Guiravera perterritus, supplicis gestu veniam precatus est. Pro supplice intercessit Maçeta, ostendens magnam se habere spem, & beneficiis suis, & vicinorum auctoritate, finem injuriis facturum. E republicæ tamen bono visum est, ad diminuendam ejus potestatem, alterum oppidi Ducem, quasi collegam, addere; profuitque aliquamdiu consilium: nam collegam rectè factis æquare contendit. Sed diu virtutis pallio vitium non teges. Metu amoto, ad antiquas artes devolutus Guiravera, nunc se Maçeta cum sagittis in signum belli cruentatis, nunc ense aut cultro manu prælato, aliàs cum telis, in symbolum funerei facinoris nigrore infectis, ostentabat: & quamvis ab minacibus verbis abstineret, tamen internas furias rugata frons, flagrantis oculi, os torvum, & severus risus, mentiri non poterant. Solebat, cum maximè furere vellet, tres laminas è collo ante pectus suspendere; si paulò minus furis agitati

H h

cuperet,

*Maçeta consternato; animo.**Guiravera furor.**Maçeta periculum.*

CAPUT
XI.
In Jesu-Mariano oppido varie turbatur.

*Numerus Jesu-Marianorum.**Apemondus & Guiravera conjurat.**Conjuratores reprimuntur.**Guiravera reprimitur.**Iterum furit.*